

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2418/2022
02.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милован Аночић, адвокат из ..., против туженог ЈП „ЕПС“ Београд, Огранак РБ „Колубара“ из Лазаревца, чији је пуномоћник Сабахудин Тахировић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 5158/21 од 03.03.2022. године, у седници већа одржаној 02.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против става 1, 3. и 4. изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 5158/21 од 03.03.2022. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П1 198/21 од 02.11.2021. године одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи решење туженог број .../1-2019 од 01.11.2019. године којим му је отказан Уговор о раду број .. од 03.02.2003. године са свим анексима и да се тужени обавезе да га врати на одговарајуће радно место у складу са његовом врстом и степеном стручне спреме.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 5158/21 од 03.03.2022. године, у ставу првом изреке преиначена је пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 198/21 од 02.11.2021. године и поништено решење туженог број .../1-2019 од 01.11.2019. године којим је тужиоцу отказан Уговор о раду број .. од 03.02.2003. године са свим припадајућим анексима и обавезан је тужени да тужиоца врати на рад. У ставу другом изреке, укинута је пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 198/21 од 02.11.2021. године и одбачена тужба тужиоца у делу да се тужени обавезе да тужиоца распореди на одговарајуће радно место у складу са његовом врстом и степеном стручне спреме. У ставу трећем изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 146.250,00 динара. У ставу четвртом изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 33.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију са предлогом да се иста одбије, а тужени обавезе на накнаду трошкова поступка по ревизији.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. и 441. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нису основани наводи ревизије да је другостепени суд погрешним тумачењем налаза вештака по питању урачунљивости тужиоца учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог на неодређено време, на пословима ... и након писаног упозорења о постојању разлога за отказ уговора о раду, на које се није изјаснио, решењем од 01.11.2019. године отказан му је уговор о раду са свим анексима, због тога што је 09.05.2019. године у 12,45 часова у машинској радионици групе за трачне транспортере, у погону „ББ“, запосленог ВВ убо ножем у подлактицу леве руке, на који начин није поштовао радну дисциплину из тачке 4. подтачке 1. Одлуке о радној дисциплини од 29.06.2015. године, са изменом од 26.01.2016. године, у вези члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду. Одлуком о радној дисциплини и Одлуком о изменама и допунама те Одлуке туженог прописани су случајеви у којима се запосленом може отказати уговор о раду због непоштовања радне дисциплине, а између осталог и због изазивања нереди и туче за време рада и непристојног понашања према странкама и другим запосленима. Утврђено је да је решењем тужиоцу забрањен рад на висини, да је тог дана тужилац због потребе и организације посла био принуђен да ради на висини да би закачио бубњеве који су високи око 2 метра, да су сајле којима је требао да веже терет биле изузетно лоше, згужване и спљоштене због чега се мучио, да је једну успео да набаци, а око других је имао великих проблема, да пошто није имао снаге да је навуче тражио је од кранисте ГГ да мало дигне кран, што је ГГ одбио рекавши да не сме да диже, због чега су се препирали, и после више покушаја је успео да закачи сајлу, да је пукао због тога што су доле стајали радници и смејали му се, да му се помрачило и да је отишао у радионицу, којом приликом се сав тресао и питао шефа и пословођу да ли може да иде кући, на шта му је пословођа рекао да седне 15 до 20 минута да се смири, јер такав не сме да вози кола, којом приликом је сео за сто у близини ВВ, да су на столу били нож и даска за сечење, да му се ВВ обратио речима: „шта је било, изнервирао те ГГ, ниси довољно шмрк, шмрк“, да је он тресући се све време узео нож и кренуо, да је ВВ млатио рукама лево – десно па је нож једног момента прешао преко његове руке засекавши га, да је од тог момента постао свестан шта се дешава и да је почео да се извињава, да је узео пешкир и завио руку, да је иначе почео да се дрогира на ратишту, да је по повратку почео да пије лекове који блокирају потребу за дрогом, да је пио метадон, тако што је временом смањивао дозу и у време догађаја био посебно напет и нервозан. Утврђено је да је у време извршења предметне повреде радне дисциплине тужилац био у стању битно смањене способности и схватања значаја дела и битно

смањене способности да управља својим поступцима, да се тужилац целог живота лечи, да није неко ко је занемарен у том смислу, да се стање које је постојало у време повреде радне обавезе могло дешавати и убудуће и да се он због тога лечи, да је под метадонском контролом и контролом психијатра и да није опасан по околину.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиоца одбио налазећи да у кривично-правном смислу, када је неко битно смањено урачунљив и даље је кривично одговоран, јер то не значи да не може да схвати значај онога што је учинио, већ да би му приликом одмеравања казне она била ублажена.

Другостепени суд је закључио да је првостепени суд на правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право када је тужбени захтев одбио. Другостепени суд сматра да је за постојање отказног разлога из члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду потребно да постоји радња запосленог која представља биће непоштовања радне дисциплине и која је противправна, као и кривица запосленог. Дисциплинска одговорност запосленог представља одговорност за скривљену повреду радне обавезе, односно непоштовање радне дисциплине прописане законом, општим актом и уговором о раду, за коју послодавац може изрећи законом прописану дисциплинску санкцију.

По становишту Врховног касационог суда другостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 179. став 1. тачка 2. и 3. Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“ број 24/05 ... 113/17) прописано је да послодавац може отказати уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду или ако не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца. Дакле, повреда радне обавезе је објективна претпоставка за дисциплинску одговорност. Међутим, да би запослени одговарао за повреду радне обавезе потрено је да буду испуњени услови урачунљивости и виности. Урачунљивост подразумева способност запосленог да управља својим поступцима и да би одговарао за повреду радне обавезе запослени мора бити урачунљив. То значи да уколико је смањена урачунљивост до степена битног у време извршења повреде радне обавезе, запослени не може одговарати за повреду радне обавезе.

Из наведене одредбе следи да се само урачунљивом лицу може отказати уговор о раду због повреде радне обавезе, односно непоштовања радне дисциплине. Запослени је урачунљив ако је способан да расуђује и одлучује о својим поступцима. Способност за расуђивање је елемент свести и испољава се у могућности запосленог да схвати значај својих поступака, а способност за одлучивање је вољни елемент и огледа се у могућности запосленог да управља својим радњама. Неурачунљивост је стање у којем запослени не може да схвати значај својих радњи и управља својим поступцима. Она може бити последица душевног обољења - трајног или привременог, привремене душевне поремећености, заосталог душевног развоја. Такво стање утврђује се према времену извршења повреде радне обавезе, односно радне дисциплине, на основу налаза и мишљења вештака неуропсихијатра.

У конкретном случају, вештачењем је утврђено да је у време учињене повреде радне дисциплине, као разлога отказа уговора о раду, тужилац био битно смањено урачунљив услед психичког поремећаја који дуготрајно лечи метадонском терапијом, под контролом психијатра. У то време тужилац није био способан да управља својим поступцима нити да схвати значај својих поступака. Његова способност схватања последица таквог понашања је била смањена у битном степену. У таквим околностима другостепени суд је правилно поступио када је поништио решење о отказу Уговора о раду, јер је оно донето због понашања тужиоца на које он није могао вољно да утиче, нити да схвати његове последице.

Из наведених разлога неосновани су аргументи ревидента о кривичноправној одговорности у случају извршења дела под битно смањеном урачунљивости.

На основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Одлука о захтеву тужиоца за накнаду трошкова поступка по ревизији, садржана у ставу другом изреке, донета је применом члана 165. став 1. у вези члана 154. ЗПП. По оцени Врховног касационог суда, трошкови одговора на ревизију нису били нужни, па зато тужилац нема право на њихову накнаду. Такође, ни тужени нема право на тражене трошкове ревизијског поступка, јер у том поступку није успео.

**Председник већа - судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**